

วิทยานิพนธ์

สัมพันธภาพในครอบครัวและการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถาน
สงเคราะห์ : กรณีศึกษาสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุงจังหวัดชลบุรี
และในพื้นที่ตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

Family's Relationship and Decision Making of The Elderly to Reside in
Banglamung Home For The Aged and Elderly in Banglamung,
Chonburi Province

ชื่อนักศึกษา

นางสาวอรนุช ไล่ขุนลม

รหัสประจำตัว

439035

สาขาวิชา

การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม

ปีการศึกษา

2545

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และทบวงมหาวิทยาลัยได้
ตรวจสอบและอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2546

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

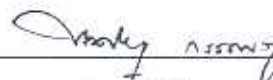
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณราย แสงวิเชียร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

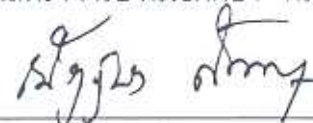
อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.สุภรรักษ์ หงษ์มณี)

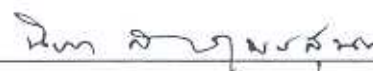
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัตติยา กรรณสูต)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณิชฎฐิศา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(รองศาสตราจารย์ นิภา ส.ตุ้มรสุนทร) จากทบวงมหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์ ชื่อนักศึกษา รหัสประจำตัว หลักสูตร สาขาวิชา ปีการศึกษา	สัมพันธภาพในครอบครัวและการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถาน สงเคราะห์คนชรา : กรณีศึกษาดานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง และในพื้นที่ตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี Family's Relationship and Decision Making of The Elderly to Reside in Banglamung Home For The Aged And Elderly in Banglamung , Chonburi Province นางสาวอรนุช ไล่อุบลม 439035 สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต การจัดการโครงการสวัสดิการสังคม 2545
---	---

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลของผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์และอยู่ในชุมชน สัมพันธภาพระหว่างผู้สูงอายุกับครอบครัว และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป โดยการศึกษากลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง จำนวน 10 คน มีอายุระหว่าง 62 - 90 ปี เป็นเพศชาย 5 คน หญิง 5 คน ส่วนใหญ่เป็นหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และไม่มีรายได้ส่วนใหญ่มีสภาพไม่แข็งแรง 2) กลุ่มผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลบางละมุง จำนวน 10 คน มีอายุระหว่าง 69 - 85 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพหม้าย (คู่สมรสถึงแก่กรรม) มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ประถมศึกษา มีบุตรและมีรายได้จากบุตรเป็นส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่มีหน้าที่ดูแลครอบครัวและบุตรหลาน 3) ครอบครัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง จำนวน 10 คน มีอายุระหว่าง 28 - 80 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ อุดมศึกษา ส่วนใหญ่ทำงานรับจ้าง และ 4) ครอบครัวของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลบางละมุง จำนวน 10 คน มีอายุระหว่าง 18 - 84 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพสมรสมีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้าง มีบุตรอยู่ในการดูแลทุกครอบครัว ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ช่วยหารายได้จุนเจือครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบ

สัมพันธภาพแบบเจาะลึกและการสังเกตโดยการไปเยี่ยมเยียนพูดคุย ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ และนำเสนอผลการศึกษาในรูปของสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า สัมพันธภาพกับครอบครัวและเครือญาติมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชราของผู้สูงอายุสูงสุด เนื่องจาก พบว่า เป็นสัมพันธภาพที่มีเกณฑ์ต่ำสุด เป็นเหตุจูงใจในการตัดสินใจของผู้สูงอายุที่เข้ามารับการสงเคราะห์คนชรา

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์คนชรา นั้น มูลเหตุสูงสุดของผู้สูงอายุมี 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาความยากจน รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ภาระหนี้สิน 2) ด้านการเกื้อหนุนทางสังคม ได้แก่ ด้านอารมณ์ สิ่งของหรือบริการต่างๆ ด้านข้อมูลข่าวสาร และ 3) ภาวะสุขภาพร่างกายที่เสื่อมสภาพลง อันมีวัยเป็นตัวกำหนด ทำให้ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการสงเคราะห์ และมูลเหตุสูงสุดของครอบครัวมี 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาด้านความยากจน มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย มีภาระหนี้สิน และ 2) มีสมาชิกวัยพึ่งพิงภายในบ้านหลายคน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้

สำหรับปัจจัยระหว่างผู้สูงอายุกับครอบครัว พบว่า การถูกลดบทบาทหน้าที่ในครอบครัว อันเนื่องมาจากวัยของผู้สูงอายุนั้น ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า และทำให้ความภาคภูมิใจในตนเองลดน้อยลง ผู้สูงอายุเริ่มมีชีวิตร้างเหินออกจากครอบครัวของตนเอง เกิดความขัดแย้งในใจและไม่มีความสุขในชีวิต

การศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะคือ การจัดสวัสดิการในด้านต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุควรจัดลักษณะการทำงานเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ ให้ชุมชนมีส่วนเกื้อกูลและช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชน สนับสนุนให้ผู้สูงอายุอยู่กับครอบครัวอย่างมีความสุข กระตุ้นสมาชิกในครอบครัวให้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุที่จะดำรงชีวิตในบ้านปลายสุดท้าย อยู่กับครอบครัวอย่างมีความสุข รวมทั้งภาครัฐควรเป็นสื่อในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ด้านการศึกษาวิจัย ควรมีการศึกษาสัมพันธภาพของผู้สูงอายุกับครอบครัวเพื่อให้ได้ข้อมูลกว้างขวางมากขึ้น หน่วยงานภาครัฐจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการรองรับประชากรผู้สูงอายุที่นับวันจะมีมากขึ้น และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจของผู้สูงอายุเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางนำผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์กับไปอยู่กับครอบครัวได้อย่างมีความสุข

Thesis Title	Family's Relationship and Decision Making of the Elderly to Reside in Banglamung Home for the Aged and Elderly in Banglamung, Chonburi Province
By	Miss Oranuth Lo-ounlum
Identification No.	439035
Degree	Master of Social Work (M.S.W)
Major	Social Welfare Project Management
Academic Year	2002

Abstract

The objective of this study is to analyze the information about the elderly who choose to reside in the Banglamung Home for the Aged and Elderly and in the communities in Banglamung District in order to find out the relationship of those elderly and their families and to understand the factors that encourage them to reside in the Banglamung Home. The samples, the elderly at the age of 60 and over, are separated into four groups as follows: 1) Ten elderly people, 5 men and 5 women aged 62 to 90, reside in the Banglamung Home. Apparently, most of them are widows or widowers. They have got only primary education with no income earning and most of them have poor health. 2) Ten elderly people aged 69-85 living in Banglamung District, most of them are widows with primary education. 3) Families of ten elderly in Banglamung Home aged 28 to 80 living in Banglamung district, most of them are women, married, graduated and employed. Their children are the main sources of their income and they take care of children in their families. And 4) Families of ten elderly people living in Banglamung District, the family members are 18 to 84 years old. Most of them are female with primary education, married and employees. Every family has children to be taken care of. Most of the elderly are able to earn money to partially support the family. Data used in the study are collected by the methods of in-dept interview and observation through visiting the samples. The qualitative analysis and findings presentation is in the form of descriptive statistics.

The study reveals that the relationship between the elderly and their families and relatives has the most influence on the decision of the elderly concerning with residing in Banglamung Home. This is because the study shows that at the lowest level of relationship the elderly opt for residing in the Home for the Aged and Elderly.

The study also addresses the three most important factors on the elderly side that encourage them to choose to reside in Banglamung Home. They are 1) economic factors e.g. poverty problems, not enough income earnings and debt situations; 2) Social supports in the forms of moral, goods and services and news and information; and 3) Health conditions, especially poor health due to aging. On the family side, the two most important factors i.e. 1) economic factors such as poverty problems, not enough income earnings and debt situations and 2) many dependent members in the family being a cause of the elderly to leave.

On the point of the relationship of the elderly and their families, the study finds that lowering the elderly's roles in the family due to their aging has brought about the feeling of less importance and less being proud of themselves in the family. Therefore, they tend to spend less time with the family. They may also have some kinds of conflict within their minds together with unhappy life

The thesis proposes that all forms of welfare provided to the elderly need to be in a proactive manner rather than a normal reaction one. People in the communities should be involved and give supports to the elderly. Similarly, family members should be encouraged to recognize the importance of the aged people in order that they can have a happy life with their family members during the late part of their lives. In addition, the government sector should acknowledge the aged about the elderly-related information. Studies and researches should be extended to gain more understanding on the relationship between the elderly and their families. Findings from those kinds of studies and researches will be benefit in setting up programs to cushion the growing number of the aged and elderly. Moreover, further studies are needed in order to understand more on the factors that have influence on the decision making of the aged people. This understanding will contribute to appropriate measures that can bring the aged and elderly back from the elderly home and live happily with their families.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาในการให้คำแนะนำ ดูแลและเอาใจใส่จากอาจารย์ ดร.สุภรัฐ หงษ์มณี ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัตติยา กรรณสูต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐริษา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา กรรมการวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง รวมตลอดทั้งกรรมการผู้ทรง คุณวุฒิจากทบวงมหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์นิภา ส.ตุมรสุนทร ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาที่แนะนำปรับปรุง วิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตลอดจนอาจารย์พิเศษทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ปกครองสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง คุณอุตตราชพร บุณนาค ที่กรุณาให้ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาวิจัยเรื่องนี้ รวมทั้งผู้ช่วยผู้ปกครองสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง คุณจิตรา เตมีศรีสุข รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ที่ให้ความกรุณาเสมอมา ทำให้ได้รับข้อมูลมาประกอบการวิจัยให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณคุณพ่อลลอบ และคุณแม่สมนึก ได้อุ้มลูม ที่ให้การสนับสนุนทั้งกำลังกาย กำลังใจ สติปัญญาและทุนทรัพย์ ด้วยความรักและห่วงใยตลอดมา ขอขอบคุณพี่ต้อม พี่ทิพย์ พี่วันดี น้องเอก น้องลูกเกตุ ที่ได้ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด และที่ขาดไม่ได้ น้องยอร์ช น้องลูกปลา น้องน้ำเพชรหลานสาวจอมขนนตัวน้อยที่เป็นกำลังใจอยู่ข้างๆ

ขอขอบคุณรุ่นพี่ ได้แก่คุณอรรณพ ฉ่ำชื่น ที่ส่งกำลังใจ และน้ำใจอันดีในการจัดหาเอกสารข้อมูลมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นคุณชูศรี คุณวันเพ็ญ คุณน้ำเย็น ที่คอยช่วยเหลือและห่วงใยตลอดมา

ขอขอบคุณ น้องบี คุณมด คุณมาลัย ที่ได้ช่วยเหลือจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ให้สำเร็จได้ด้วยดี

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะไม่สำเร็จลงได้เลย หากปราศจากคุณตาคุณยาย คุณยายแจ็ก คุณลุงคุณป้า สมาชิกศูนย์บริการ รวมทั้งคุณตาคุณยายในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางละมุง ที่ให้กำลังใจ ด้วยความรักและห่วงใย